

Muistio Perussuomalaiset r.p.:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1. – 31.12.2023

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen ennen vuotta 2023 rekisteröityihin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin sekä lähiyhteisöihin. Eduskuntapuolueiden osalta tarkastus kohdistui ajanjaksoon 1.1. – 31.12.2023.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 36 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2025 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Pontus Londen, tarkastaja Elina Nordström, ylitarkastaja Hanna Surakka, johtava tilintarkastaja Minna Tyrväinen ja ylitarkastaja Malviina Vahtera. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 29.5.2024. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus toteutettiin Helsingissä 16.9.2024. Tarkastukseen osallistui Perussuomalaiset r.p.:stä talouspäällikkö Juha Koski.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle omat tilinpäätöstietonsa: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Lisäksi puolueiden tuli toimittaa tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjen ja naisjärjestön sekä lähiyhteisöjen tilinpäätöstiedot.

Perussuomalaiset r.p. on toimittanut vuodelta 2023 puolueen ja puoluetukipäätöksessä tarkoitettujen yhdistysten tilinpäätöstiedot puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Perussuomalaiset r.p.:n tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2023 sisältyy puoluelain 9 c §:n edellyttämä lausuma.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt olennaista raportoitavaa puolueen kirjanpidon menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan Valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Perussuomalaiset r.p. ei ollut tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2023. Tarkastuksessa ei todettu tukia, joita olisi tullut ilmoittaa.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen käyttöä ja siirtämistä koskevat menettelyt

Perussuomalaiset r.p. on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamassaan vuoden 2023 valtionavustustilityksessään puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä ja siirtämisestä.

Perussuomalaiset r.p. on vuonna 2023 saanut puoluetukea 7 780 308,18 euroa. Puolue on tilityksensä mukaan siirtänyt puoluetukea piirijärjestöille 858 949,43 euroa (11 %) ja naisjärjestölle 348 914,25 euroa (4,5 %). Osan naistoimintaan tarkoitettua valtionavustuksesta puolue on käyttänyt puolueen omaan naistoimintaan (40 101,16 euroa; 0,5 %). Puolue on tilityksensä mukaan siirtänyt valtionavustusta myös Perussuomalainen Nuoriso ry:lle 308 511,00 euroa, Suomen Perusta -säätiö sr:lle 130 000 euroa, Peruspuurtajat ry:lle 2 707,50 euroa sekä PerusÄijät ry:lle 1 461,65 euroa. Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan PerusÄijät ry:n käyttöön ei ole siirretty valtionavustusta, vaan puolue on maksanut yhdistyksen laskun.

Puolue on tehnyt puoluetuen siirtämisestä valtionavustuslain 7 §:n mukaisesti sopimukset vuodelle 2023 piirijärjestöjensä ja niiden muiden tahojen kanssa, joille se on siirtänyt valtionavustusta. Piirijärjestöjen sopimuksiin on myös lisätty maininta siitä, että puolue tekee piirien tilitykset.

Perussuomalaiset r.p. on valtionavustustilityksessään ilmoittanut valtionavustuksen käyttämättömäksi ja seuraavalle vuodelle siirtyväksi osuudeksi yhteensä 2 671 816,87 euroa, josta on sijoitettu tilapäisesti 1 422 317,81 euroa ja josta rahoitusvaroihin sisältyvä osuus on 1 249 499,06 euroa. Puolue on selvittänyt, että tilapäisesti sijoitettu osuus käsittää puolueen omistamat huoneisto-osakkeet.

Tarkastuksessa todettiin ristiriita valtionavustustilityksen ja tilinpäätöksen välillä; tilityksessä valtionavustuksen käyttämättömäksi määräksi on ilmoitettu 2 671 816,87 euroa, ja tilinpäätöksessä 2 660 835,49 euroa, eli erotus tilinpäätöksen ja tilityksen välillä käyttämättömän valtionavustuksen osalta on 10 981,38 euroa. Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan tilityksellä ilmoitettu summa on oikein, ja korjaus tehdään seuraavaan tilinpäätökseen.

Perussuomalaiset r.p. on vapaaehtoisesti palauttanut vuoden 2023 tarkastuksessa todetun 99 euron suuruisen määrän valtionavustusta, jonka osalta todettiin, ettei se täyttänyt valtionavustuksen käytön kriteerejä.

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta puolueilta selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan Perussuomalaiset r.p. käyttää pakotehakupalvelua varmistaakseen, ettei valtionavustusta ohjaudu pakotelistattuihin tahoihin. palvelulla tarkistetaan yritykset ja niiden tosiasialliset edunsaajat pakotelistoilta.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on avustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Hanna Surakka
Ylitarkastaja

JAKELU Perussuomalaiset r.p.